

Fælles Forandring

- vejen til en bedre brug af det åbne land

Det fjerde demoprojekt under
Fremtidens Bæredygtige Landskaber - Collective Impact

Mariagerfjord
Kommune

Vision

Klima-, natur- og miljøudfordringer er rykket øverst på dagsordenen, og behovet for at tænke strategisk, langsigtet og samtidig sætte konkret handling bag tankerne har aldrig været større.

Udfordringerne handler i høj grad om, hvordan vi bruger vores landskaber og arealer. Det er her, vi skal finde løsningerne.

Med multifunktionel jordfordeling kan der blive skabt varige løsninger for både klima, biodiversitet og naturen samtidig med, at vi udvikler vores landdistrikter.

Succesfuld jordfordeling og store langtidsholdbare forandringer i landskabet kræver lokalt ejerskab. Det kræver stærke fællesskaber, hvor de lokale tager ansvar for deres egen fremtid. På den måde står de sammen om store forandringer, som ellers kan splitte lokalsamfundet.

'Fælles Forandring - vejen til en bedre brug af det åbne land' har ikke haft en drejebog fra start. Arbejdet har været båret af kommunens vision:

Mariagerfjord Kommune skal være et godt sted at bo, leve og arbejde.

Råd for Lokal Forandring

Råd for Lokal Forandring er sammensat af lokale, politikere og erhvervsfolk. Rådets medlemmer har været involveret i udviklingen og formuleringen af ideer, ønsker og initiativer til området. De hjælper også med realiseringen.

Rådets formål er at sikre balance mellem interesser og geografi, medvirke til inddragelse af de lokale samt sikre sammenhæng på tværs. Rådet rådgiver facilitatorfunktionen, styrker integrationen mellem kommune og civilsamfund og samler ideer til den lokale udviklingsplan. Facilitatorfunktionen har fungeret som sekretariat for rådet.

Rådets medlemmer fungerer som ambassadører for projektet. De bidrager med stor viden og ekspertise, men har ingen beslutningskompetence.

Fakta om projektområdet

- Opland til Glenstrup Sø er mere end 60 km²
- Cirka 70% af oplandet er landbrugsjord
- Der er mere end 1000 ejendomme inden for projektområdet
- Fra øst til vest er der cirka 14 km
- Området gennemskæres af Natura 2000-område

Lokal Udviklingsplan

De lokale i projektområdet har sammen med facilitatorfunktionen udviklet en lang række ideer, ønsker og initiativer til området. Det hele er samlet i en Lokal Udviklingsplan for Glenstrup Sø og Østerkær Bæk.

Planen indeholder et mulighedskatalog. Kataloget er et grundlag for den videre dialog med lodsejere og andre i projektområdet, og som jordfordelingsplanlæggerne forhandler med den enkelte ud fra.

Der er ideer i kataloget, som kræver jordfordeling, men der er også ideer, som ikke kræver jordfordeling.

Forandringer skal uanset ske ved frivillige aftaler om at ændre anvendelsen af arealer og via midler i tilskudsordninger, fonde og lignende. Facilitatorfunktionen vil understøtte det videre arbejde.

Facilitatorfunktionen har samtidigt fået mange kommentarer og ønsker til jordfordeling, som vil blive bragt med ud i landskabet af jordfordelingsplanlæggeren. Ønskerne til jordfordeling vil være vigtige i forhold til at få lagt det store landskabspuslespil på en ny og bedre måde. Kommentarerne og ønskerne er ikke med i muligheds-kataloget.

Ideer fra mulighedskatalog

Syd for Glenstrup Sø

Glenstrup - Holmgård

Skovrejsning og frugtplantage
Udbygning af stinetværk ved Glenstrup Sø
Fælles græsningsprojekt
Nedrivning af huse i Glenstrup by

Området omkring Østerkær Bæk

Tørslev - True - Svenstrup - Broløs

Kirkesti - V. Tørslev - Bolsbjerg- Trinbræt v/ veteranbanen - True - Svenstrup
Fællesgræsning i området True - Østerkær Bæk
Gårdbutik i Skjellerup
Genopretning af Sønderkær Bæk
Cykelstier mellem landsbyer

Nord og vest for Glenstrup Sø

Holmgård - Karlby - Andrup - Gettrup

Sti og adgang til sø
Græsning og adgang til Holmgård Bakker
Græsning i Kravdalen
Genåbning af tilløb til Gettrup Bæk

Veteranjernbane og omgivelser

Oplagsarealer
Nye temature og aktiviteter
Skinnecykel
Sti langs jernbane

Større tværgående muligheder

Cykelrute 18 og Mariagerfjord Ruten
Cykelsti rundt om søen
Hærvejens perler
Synergi mellem rekreative tiltag

Vigtige erfaringer

Ved en midtvejsevaluering formulerede Råd for Lokal Forandring og facilitatorfunktion de fire vigtigste erfaringer fra den indledende fase:

1. Lokal udvikling, attraktiv bosætning og et rentabelt landbrugserhverv er en forudsætning for at udvikle langtidsholdbare og omkostningseffektive løsninger for natur, klima og miljø.
2. Facilitatorfunktionen er afgørende for at skabe troværdige processer og helhedsorienterede løsninger. Holdet skal sættes fra start og rumme faglig og organisatorisk bredde.
3. Lokal involvering og ejerskab er afgørende for at starte og fastholde forandningsprocesser.
4. Fælles viden om lokalområdets og landskabets multifunktionelle potentialer åbner for nye muligheder i forhold til traditionel sektortilgang.

Fem forslag for fremtiden

Store potentialer for multifunktionelle løsninger i det åbne land

Det åbne land spiller en central rolle i at løse bundne samfundsdagsordener for klima, miljø, biodiversitet og jordbrug. Med helhedstænkning kan vi skabe løsninger, der spiller optimalt sammen. Milliardstore virkemidler skal virke med - og ikke mod - hinanden, for at vi ikke sløser med arealer og samfundsøkonomi.

Vi har brug for at skynde os langsomt

Vi har allerede nu viden nok til at tage klimabelastende arealer med en ukompliceret ejerstruktur ud af drift i et fast track. Parallelt skal vi lægge nye arealpuslespil for større landområder, så vi sikrer, at arealerne bruges optimalt og er fremtidssikrede til blandt andet vedvarende energiproduktion, landbrug, skove, grundvandsbeskyttelse, klimasikring, vandmiljø, bosætning, erhvervsudvikling og sammenhængende naturområder.

Mange fagligheder skal arbejde sammen, for at vi lykkes

En multifunktionel jordreform kræver samarbejde på tværs af faggrænser, sektorer og ressortområder. Vi anbefaler, at man samler finansiering, opgaver og kompetencer på tværs af de berørte ministerier, som sammen udformer rammerne og rydder vejen for, at kommunerne kan drive forandringerne på en konstruktiv måde i tæt samarbejde med lokale kræfter.

Offentlige midler skal være enzym for andre investeringer

Offentlige midler kan være det enzym, der tiltrækker yderligere finansiering til komplekse arealprojekter. Erhvervslivet og fonde står på spring for at investere i blandt andet klimaskov, naturområder og nye grønne forretningsideer. Offentlige midler kan dække værditabet ved omlægning af landbrugsproduktion og dermed skabe varige forandringer på tværs af delprojekter, tilskudsordninger samt private- og almennyttige investeringer.

Forandring på den store skala kræver forankring i den lille

Når nationale målsætninger skal omsættes til lokale forandringer, er lodsejere og lokalsamfund en afgørende ressource i forhold til at få tingene til at ske. Lokale inddragelsesprocesser er derfor en nødvendig investering, der sikrer, at nationale løsninger på natur-, klima- og miljø- og landbrugsudfordringer får lokal opbakning og ejerskab hos både borgere, erhverv og kommunalpolitikere.

**Mere om
Fremtidens
Bæredygtige
Landskaber**

www.collectiveimpact.dk/faelles-anbefalinger/

Collective
Impact

Mariagerfjord
Kommune